

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50
Kareiviams per pusę pigiau. Užsiėny metams 25 lt.
Atskiras numeris 30 centų visiems.

Skelbimai: petto eilutė 40 c., prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė.

13 (409) nr.

Kaunas, 1927 m. kovo m. 30 d. — balandžio 5 d.

IX metai.

Pirmieji mūsų karių sąjūdiarių 1918 m. Vilniuje.

LIETUVIŠKŲ
REPUBLIKINĖ
BIBLIOTEKA

Mūsų kelias.

Visi žinome, kad dabartinės mūsų vyriausybės priešaky stovi tie patys žmonės, kurie pirmose eilėse stovėjo sunkiausiais Lietuvos kūrimosi laikais. Jų nuopelnus visa tauta yra tinkamai įvertinusi. Dabartinės vyriausybės susidarymą visa Lietuva sutiko didžiausiu džiaugsmu. Iki šiai dienai iš visų Lietuvos kampelių tebeplaukia sveikinimai ir dėkojimai.

Taip pat negalim pamiršti, kad dabartinei vyriausybei Lietuvos valdymą teko perimti nepaprastomis sąlygomis. Ilgą laiką mūsų kraštą alinusios partijų rietenos, vienas kito šmeižimas, rūpinimasis daugiau partijos reikalais, negu valstybės, mūsų šalį buvo pastatę kryžkelin. Ne taip seni laikai, kada ne tik paprastas pilietis, bet ir karys buvo verčiamas gerbti kruviną bolševikų skudurą, išmargintą maskoliškais ir žydiškais parašais, o jaunuoliui buvo draudžiama giedoti Tautos Himną. Bet mūsų visų laimei, tauta nesuklupo kryžkelėj, o išėjo tiesiu keliu ir krašto valdymą pavedė vertiems tas pareigas eiti. Todėl dabar prisėina nepaprastai daug pastangų dėti, kad partijų savivalės laikais išklįbintą mūsų valstybės pamatą sustiprinti ir visas valstybės gyvenimo sritis įstatyti į tautiškas vėžes, visas kuriamąsias sveikas jėgas suburti į vieną daiktą, pašalinti tą viską kas netobulai iki šiol buvo padaryta ir darė mūsų kraštui žalos — tai mūsų tautiškosios vyriausybės uždaviniai, o drauge ir visos tautos.

Šia kryptimi pradėjus smarkiau veikti, subruzdavo liūdnos praeities „karžygiai“ — ne taip senų laikų valdovai. Tautiškais pamatais sutvarkyta valstybė — jiems tikra mirtis. Jie jau pajuto, kad visomis kryptimis iš po jų kojų pradėjo slysti žemė ir kad jie liekasi vieni vieni. (Daugelis jų ne šiandien, tai rytoj supras savo klaidas ir taps ištikimais Lietuvos sūnumis). Patys nedrįsdami ko nors griebtis savo padėčiai gelbėti: žino, kad nebeturi tikruose Lietuvos sūnuose mažiausio pasitikėjimo, dėda visas viltis (o gal ir bendradarbiauja) į kitas tamsias „galybes“, kurių Lietuvoje niekada netrūko ir netrūksta.

Praeitame „Kario“ nr. (12) nurodėme, kas yra tos tamsiosios „galybės“, kurios be perstojo knaisinėja mūsų tėvynės pamatus — bolševikai ir lenkai. Jie pajutę tautiškosios vyriausybės darbus, persunktus kilniausia tėvynės meile, suprato, kad jei taip valdoma ir tvarkoma Lietuva bus ir toliau, tai prisėis visai nustot vilties ką nors gero iš jos pelnyt. Na ir subruzdavo savo ardomąjį darbą dirbti. Šimtai papirktų niekšų pradėjo landyti po visus užkampelius, pradėjo kaišiot savo ragus net į kariuomenę, ir šmeižti viską, kas lietuviška ir tuos žmones, kurie yra pasišventę dirbti tik savo tėvynės labui. Vien šmeižtais jie nepasitenkino: šmeižtais nieko nepadarysi — reikalingos žudy-

nės. Tokiems darbams vieni patys jautėsi persilpni esą, todėl kiek išgalėdami stengėsi kuo daugiau papirkti visokių nesusipratėlių, pastariesiems siūlydami neišpildomų pažadų; tik sudrumsk valstybės ramumą, sugundyk lietuvi prieš lietuvi, pradėk skerdynes — ir viską pažadėtą gausi. [Vienu žodžiu, savo brangaus krašto, savo tėvų išdavimas atlyginamas judošiškais grašiais ir neišpildomais pažadais. Ir tokių silpnadvasių, kaip mes jau žinome, buvo atsiradę net kariuomenėje, tėvynės gynėjų eilėse. Tik tas mažina mums, kariams, gėdą, kad jie daugumoje buvo ne lietuvių kilmės. Jų judošišku parsidavimu mes galime tik pasidžiaugti, nes panašioms išgamoms niekad neturėjo būti vietos mūsų garbingose eilėse.]

Nelaimingi apjakičiai! Dabar jie už savo judošiškus darbus turės atsakyti prieš karo lauko teismą. O kur gi tie, kurie juos sugundė ir įkalbėjo? Reikia manyti, kad jų tik retas įkliuvo. Jie savo papirktų aukų nesigaili, jais užsistatę, patys traukiasi kurį paliepę. Kiek aprimus, jie vėl prašys pinigų iš Maskvos ir Varšuvos ir vėl patrauks į savo judošišką darbą, nors ir aiškiausiai jie žino, kad Lietuvoje nieko nelaimės, bet jų toks amatas ir už tai pinigus moka.

Maskvos ir Varšuvos ponai, veltui mėtote pinigus! Lietuvoje išmesti pinigai ne tik patys nebegrįš, bet ir nuošimčių nesulauksit. O mums jūsų pinigai neprošali; kiek galėdami siūskite — vietos užteks, bet perspėjam, kad už tuos pinigus lietuvi papirkti ir nemanykite!

Užpraeitos savaitės nelemti įvykiai mus gerai pamokino, kad pačiam esant tikru lietuviu ir kiekvienu atveju pasiryžusiam atiduoti dėl jos savo gyvybę, nereikia manyti, kad ir kiti tokio pat griežto ir švento nusistatymo yra. Suprantame, kad tėvynės nepriklausomybės sargyboje reikia kuo budriausiai būdėti ir kad visi, kurie nusideda mūsų tautiškiems įsitikinimams, mūsų krašto ramybei, turi būti be pasigailėjimo sunaikinti. Nei pažintis, nei draugystė, nei dar artimesni ryšiai neprivalo mūsų šventam darbui kliudyti. Be mažiausio svyravimo ir abejojimo turime sutriuškinti tuos, kuriems nepatinka mūsų darbai, mūsų tautiški troškimai, mūsų ateities uždaviniai. Tik jais nusivalę lengviau atsidsim ir laimingesniais tapsim.

Maskvos ir Varšuvos ponai ir kurie užjaučiate jų darbams arba padedate jiems, dūkite, keikite, neapkęskite mus! Mūsų vyriausybė ir mes žinom ką darom. Jūsų pikti užmanymai subirės į kietą lietuvišką uolą — mūsų vienybę. Prie to pražūtis slenksčio, prie kurio buvot privedę mūsų kraštą praeitais metais, jau nebeprivesit. Su jumis mums nie pakeliui. Mūsų kello tikslas — tautiškoji Lietuva su sostine Vilniuje!

- km -

Vyties Kryžiaus ordino įstatymas.

Vyties Kryžiaus ordinas steigiamas kariams pasižymėjusiems ypatingu narsumu, išverme ir sumanumu karo tarnyboje. Ordinas yra dviejų rūšių. Pirmoji rūšis — su kardais. Šios rūšies kryžiu gali būti apdovanoti tik už ypatingus pasižymėjimus karo metu, kautynių lauke, ir vadai, parodę ypatingą sumanumą bei narsumą vykdant ar sudarant operacijų planus. Antroji rūšis — be kardų. Šios rūšies kryžiu gali būti apdovanoti kariai ir piliečiai už įvairius pasižymėjimus karo ar taikos metu. Kiekvienos rūšies Vyties Kryžiaus ordinų yra trys laipsniai. Trečiasis laipsnis laikomas žemiausiuoju, (iki šiol jis buvo aukščiausias). Vyties Kryžiaus I-os ir II-os rūšies trečiuoju ir antruoju laipsniu

apdovanojami karininkai ir kareiviai, o pirmuoju laipsniu — tik karininkai. Niekas negali būti apdovontas aukštesniu laipsniu, neturėdamas žemesniojo. Abiejų rūšių ordinais gali būti apdovanoti ir svetimų valstybių piliečiai. Ordinais apdovanoja Valstybės Prezidentas. Apdovanojami laikomi Vyties Kryžiaus ordino kavalieriais. Apdovanojimo pristatymą ir patį apdovanojimo reikalą paruošiamai svarsto ordino taryba. Pristatymas apdovanojimo nesustabdomas, kai pasižymėjusis yra garbingai žuves arba miręs. Ordinas nešiojamas dėvint kaip uniformą, taip ir civilius rūbus. Nešiojimo teisė gali būti atimta tik teismo sprendimu. Ordino kavalieriais (abiejų rūšių) už kiekvieną laipsnį sutrum-

pinamas laikas pensijai išstarnauti vieneriais metais. Ordino kavaleriams duodama pirmenybė valstybės įstaigų tarnyboje vietoms užimti; nemokamai gydomi visose valstybės laikomose gydymo įstaigose, jei liga yra gauta karo tarnybą einant. Ordino kavaleriai patys ir jų vaikai atleidžiami nuo mokesčio visose valdžios laikomose mokyklose. Pasižymėjimai, už kuriuos apdovanojama Vyties Kryžiaus ordinu, kryžiaus aprašymas, ordino tarnybos narių skaičius ir darbo tvarka bei kiti dėsniškai nustatomi atskirais Respublikos Prezidento patvirtintais statutais. Ligi šio įstatymo išleidimo apdo-

vanotieji ordinais asmens naudojasi visomis šiame įstatyme numatytomis teisėmis ir pirmenybėmis ir apdovanojami I-mu laipsniu laikomi apdovanojamais tų pačių rūšių ne pirmuoju, bet trečiuoju laipsniu.

Be šiame įstatyme numatytų pirmenybių ir teisių, apdovanojami ordino I-os rūšies kryžiais dar turi pirmenybių ir teisių, numatytų pensijų ir žemės gavimo įstatymuose: nemokamai gauna žemę ir nemoka pensijų fondan už išstarnautą laiką Lietuvos kariuomenėje iki 1926 m. sausio m. 1 dienos.

Š.

Karo Muziejaus išpūdžiai.

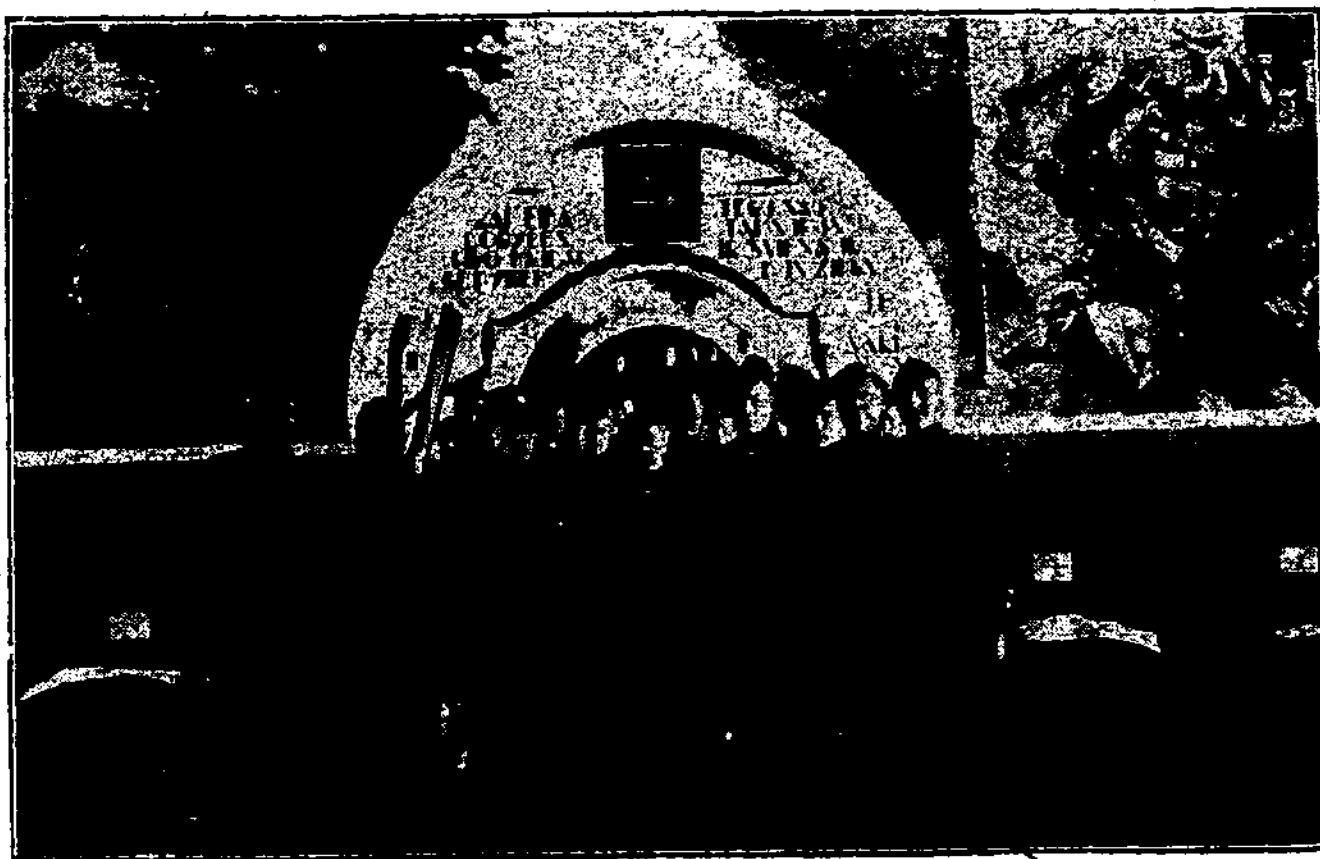
Del vietos stokos šį straipsnį dedame gerokai sutrumpinę. Red.

Naujokai, atvykę į Kauno įgulos kariuomenės dalis, jau žino, kad Kaune yra Karo Muziejus ir prašo parodyti jiems tą nepaprastą Lietuvoje vietą, apie kurią ir kaimuose kalba, bet mažai ką žino. — Skiriamas vadovas ir vedami. Neparodyti naujokams Karo Muziejaus — nuodėmė.

O, koks jis didelis ir koki galybė daiktų! Akys nežino, kur apsi-stoti... Vadovas aiškina įžanginį skyrių.

Kaip čion puiku! Paveikslai, stovylos, šarvai vienas už kitą gražesni. Visi žiūri ir retas tesu-vokia ką jis mato. Ką tie gražūs paveikslai reiškia? — galvoja kiekvienas, bet nesupranta.

Čion — pasigirsta vadovo balsas — skyrius, kuriame vaizduojama senovės Lietuva. Žiūrėkit į žaliąjį paveikslą. Matot, miške liepsnoja ir rūksta aukuras, prieš aukurą Perkūno stovykla, baltos vaidelutės saugo amžinąją ugnį. Čia pat baltuose rūbuose žilabarzdys krivų krivaitis Lizdeika, vyriausias Ramuvos kunigas.

3 artilerijos pulko kareivinių vidus.

Štai kitas paveikslas. Po medžiu ilsisi D. L. Kunigaikštis Gediminas. Jis sapnuoja geležinį vilką... tai Vilniaus įkūrimas. Čion Kauno pilies liekanos; greta — Trakų pilies, D. Liet. Kunig. Kęstučio sostinės vaizdas.

Šitame paveiksle — D. L. K. Vytautas prisiekia atkeršyti kryžėiviams už nuteriotą Žemaičių kraštą, čionai jau matote Vytauto kerštą — tai Žalgirio kova. Aukštai, žiūrėkite, eilė Lietuvos kunigaikščių... Toliau nutrūksta garbingos praeities siūlas ir prasideda naktis.

Lenkai, per unijas pavergę mūsų kraštą, pradėjo jį lenkinti ir marinti. Lietuviams, rodos, lemta buvo išnykti. Ir tik, žiūrėkit į šią figūrą — mūsų močiutė iš maldaknygės, ratelį sukdamą, mokina savo mažą vaikelį ir lietuviškoj dvasioj auklėjo

naują kartą. Štai, artojas, dirbdamas lauke niuniuoja senoviškas karžygių dainas. Tiedu paveikslai — tai anų laikų Lietuva. Taigi močiutės suplyšusi maldaknygė, buvo elementoriu ir mokslo knyga. Laimingi buvo, kurie turėjo tokią knygą: daugumai ir tą paskutinę lietuvišką knygą rové iš rankų rusų žan-

Nepažino „draugo“.

Naktis. Vėjas šiurena, barsto smulkų, kaip pelenus, sniegą. Dangus, storais debesų šmotais apsi-klojęs, išrodo nykus. Tą nykumą kartais prasklaido pasirodęs mėnulis. Aplinkui tylu... Kada-ne-kada autobusas praburzgia, čia vėl traukinėlis pratalakena, sukosti gatvės praeivis.

Minutės valandos slenką nakties gilumon. Nebetalakena traukinėlis, nebegirdėti autobuso. Visi, kas judėjo, švaistėsi, nuėjo nakties poilsio. Nereikalingas neturi teisės pasirodyti gatvėje be svarbių priežasčių!

Štai, bematant, ir po vidurnakčio. Visa, kas gyva, lyg išmirė, tik vaikščioja du patruliu ir tyliai tarp savęs šnekasi:

— Žinai, ką aš dabar atsiminiau? — tarė Petras Kulminas savo draugui Mikui Bimbirui.

— Na, kagi?

— Buvo toks pat žiemos laikas, kaip dabar.

Mūsų kraštas buvo vokiečių okupuotas. Jų kareiviai būdavo taip pat šautuvais ginkluoti, kaip mes dabar, slankiojo naktimis ne tik po miestus, bet ir po kaimus, nežiūrint, kad frontas buvo toli, Rusijos gilumoje. Aš nieku būdu negalėjau įsivaizdinti kokiam tikslui, nakties laike, kada taip ramu, saldu miegoti, jie šala, vargsta lauke. Dabar tik sužinojau jų tisklą, kada ir mano tikslas toks pat...

— O mano visai kitoks! — atkirto Bimbiras.

— Tū žinai, kad mes lietuviai nemanome lįsti į svetimas žemes. Mes sakome: „mūsų atiduokite, jūsų nenorime!“ Atsiėmėm Klaipėdos kraštą, atsiėmėm Vilniją, tuomet užsibrėšime sieną ir už jos nė žingsnio toliau nežengsime. Mes svetimo nenorime; kas daug nori, tas mažą turi. Štai, kad ir vokiečiai. Jie norėjo Europos viešpačiais būti — o ką laimėjo? Tas pat bus ir su lenkais... Tu gerai žinai, ką jie mums yra blogo padarę ir ką febedaro, nes esi kilęs nuo demarkacijos linijos...

— Tegul juos velniai! — atsakė Kulminas — aš tol nepaleisiu ginklo, kol nors vienas metras Lietuvos žemės bus lenkų globoje.

daras. Tie amžiai buvo tamsi Lietuvai naktis. Ilgai laukėme aušros ir patekančios saulės. Ir ilgai būtume laukę, jei ne šie saulėto rytojaus pranašai ir tautos žadintojai. Tautos patriarchas Basanavičius, Petras Vileišis, Simanas Daukantas, Vincas Kudirka ir visa eilė kitų garbingų vyrų. Jie platino lietuvišką žodį, žadino gėstančią Lietuvos gyvybę, kurstė merdantią lietuviškumo liepsnelę kaime. Jie nepabijojo galingo caro žandarų ir tarė pavergtai retežiais sukaustyta Lietuvai: pažvelk į garbingą savo praeitį ir mesk vergo jungą. Lietuva prabudo. Geriausieji jos sūnūs aukštai pakėlė savo vėliavas — žiūrėkit į šias mūsų pirmųjų

karių vėliavas — pradėjo nelygią kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laimėjo. Sunki buvo toji kova. Tik pažiūrėkite, štai, į žuvusių karžygių sąrašus ir pirmąsias aukas: savanorį Povylą Lukšį ir karininką Juozapavičių. Jie savo krauju ir gyvybėmis iškovojė mums laisvę. Zemai nulenkime jiems galvas ir pasižadėkime būti tokiais, kokiais jie buvo ir branginkime tą laisvę dėl kurios tiek aukotasi ir geriausių sūnų kraujo pralietą. Per amžius budėję, vienas kitą pavaduodami, jie mūsų tautai laisvę laimėjo per kovas ir pasišventimą.

V. Ž.

Nežinomo lietuvio, Amerikos kariuomenės kario, mirtis.

1914 m. birželio 29 d. serbų kilmės studentas trimis revolverio šūviais nušovė Austrijos-Vengrijos sosto įpėdinį ir jo žmoną.

Neilgai trukus sudundėjo patrankos Serbijos pasieny, o jų aidas tuojaus atsiliepė plačiuose Europos laukuose.

Daugelis milijonų žmonių su viršum keturius metus išbuvo kare.

Žmonių tarpe pasireiškė didelis sužvėrėjimas ir neapykanta. Labai maža buvo tokių, kurie nepamiršo kilnaus žmoniškumo.

Turėdami galvoje tas karo priemones ir tuos pa-būklus, kurie iš pašaknų išraudavo žmonių širdyse žmoniškumo jausmą, reikia tikrai laikyti stebūklų jo pasireiškimus karo lauke.

Kad žmoniškumas galėtų pasireikšti tokiam laike, kaip mirties kilpos laksto apie žmogaus galvą, reikia žmogaus su karžygio dvasia.

Prieš penketą metų vienas Amerikos kariuomenės kapitonas savo atsiminimuose apie Marnos mūšį aprašė vieno karžygio žygi šiaip:

„... Mes buvome pasiruošę atakuoti vokiečius. Įsakymą gavome slaptai, ir jo nesuskubo sužinoti vokiečiai. Apie ketvirtą valandą ryto mūsų (amerikiečių) artilerija turėjo pradėti pragarišką ugnį, bet kelioms minutėms prieš ketvirtą, staiga iššokęs iš vokiečių apkasų, vokiečių karininkas pradėjo eiti artyn prie mūsų apkasų, balta skepetaitė mosteguodamas. Tai buvo gana keistas parlamentaro pasirodymas kelioms minutėms prieš lemiantį mūšį.

Staiga prieš mūsų akis, ties spygliuota užtvara, krinta pirmas artilerijos sviedinys. Tenai tik-ką buvo pribėgęs vokiečių karininkas... Drašuolis sukniumba sužeistas, žodžio pratarti nebegalėdamas... Vieną valandėlę ir mes ir vokiečiai žiūrime į jį... Mūsų įsakymas pulti pradėdamas vykdyti nelaimingu šūviu. To šūvio reikšmę suprato ir vokiečiai. Laukiame pragariškos ugnies...

„Vienos akimirkos šuoliu iš mūsų apkasų staiga iššoko būrininkas ir pradėjo bėgti prie sukniubusio vokiečių karininko... Sugriebęs jį glėbin, persisvėrė ir pradėjo nešti į mūsų apkasus... Iš vokiečių apkasų pasigirdo garsiai „hurra“ didvyriui, tik... staiga mūsų apkasus nuo vokiečių užtemdo žemių stulpas ir baisaus sprogimo garsas užkemša ausis... Žiūrime priekin ir į viens kitą, bet... nei mūsų narsuolio būrininko, nei jo naštos niekur nebematom... Antras mūsų patrankų šūvis nusinešė dvi gyvybi amžių glūdumon.

„... Iš vokiečių apkasų iššoksta antras karininkas ir, nuplėšęs nuo savo krūtinės visus karo ordinus ir abu geležiniu kryžiu, sviedžia ton vieton (mūsų link), kur tik-ką žuvo vokiečių parlamentaras ir mūsų būrininkas... Vokiečių apkasuose tuo pačiu metu šaukė kareiviai „hurra“ Amerikos didvyriui...

„Kai mūšis aptilo, aš stengiausi patirti, kas toks buvo mūsų būrininkas, tačiau man nelabai sekėsi. Iš to drašuolio likučių mano rankosna pateko tik jo apsiausto šmotas su viena kišene. Jo vardo ir kilmės nieks nežinojo.

„Mano laimei, apsiausto kišenėje radau man nežinoma kalba spausdintą žurnalą. Bet niekas man negalėjo paaiškinti, kokia kalba tas žurnalas spausdintas,

Užsidegęs lenkų neapykanta, Kulminas buvo bepradedas pasakoti jų šunybės, padarytas jo tėvams ir kaimynams, bet Bimbiras jo kalbą pertraukė:

— Tiek to, apie lenkus pakalbėsime kita kartą.

Aš dabar noriu užbaigti pradėtą kalbą apie vokiečius ir įrodyti, kad jų tikslas ne toks buvo, kaip dabar mūsų. Mes dabar vaikščiojame žiūrėdami, kad vadaus priešai nepadarytų mūsų kraštui žalos, o vokiečiai koku tikslu vaikščiodavo? Žiūrėdavo, kad mes nesuvalgytumėm didesnio duonos kashio. Klausydavo ar neužia kur rūsyje girnos; o patys, kur tik pasisukdami, prašydavo: „špėk“, „eier“, „butter“. Tai, koks jų tikslas!

— Bet jeigu ne vokiečiai, mes ir dabar tebebūtumėm rusų globoj ir šiandieną patrūliuotumėm ne Šančių gatvėse, bet Maskvos arba Irkutsko priemiesčiuose — rimtai atsakė Kulminas.

— Ne iš jų malonės mes tapome nepriklausomi — tęsė Bimbiras — vokiečiai, jei jų „Vaterlandas“ nebūtų grinaves, būtų atsisėdę lietuviams ant sprando,

kaip ištisus amžius sėdėjo lenkai ir rusai ir nė kiek nemažiau būtų varginę, kaip vargino jų pranokėjai kryžiuočiai, kurių galybę sutriuškino Didysis mūsų Kunigaikštis Vytautas.

— Ar ne Gediminas? — paklausė Kulminas.

— Ne. Matau, tu, Petrai, mažai dėmesio kreipi į istoriją? — atsakė Bimbiras, — Gediminas buvo Vytauto tėvo tėvas. Negalima pasakyti, kad Gediminas nekariavo su kryžiuočiais. Kariavo, nes kryžiuočiai buvo amžini Lietuvos priešai.

— Apsirikau, — atsakė Kulminas, — man labai isimušė į galvą leitenanto Benučio pasakojimas apie Gediminą. Ir aš dabar lyg matau jo išbalusius kaulus, gulinčius okupuotoje Lietuvos sostinėje ir šaukiančius: „eikite, broliai lietuviai, išvaduoti brangiąją žemę iš žlauraus aro nagų ir nubauskite išgamą!“

Ir išvaduosime! Ne šiandien, tai rytoj! Išmuš toji valanda — Vilnius bus mūsų! Neturime abejoti! Mums nebaisūs išoriniai priešai, juos mato ir pasaulis ir, jeigu yra jame šiek tiek teisingumo, supras mūsų skriaudą, bet kiti biaurūs priešai mūsų Tėvy-

„Karo audroms praslinkus, grįžau Amerikon, kur eidamas pro kažkokį knygyną, mano laimei, pastebėjau tokį pat žurnalą, kuris man priminė tuos baisius karo laikus ir aną, didelės pagarbos vertą, būrininko žygį ant Marnos krantų.

„Krautuvėje man pasakė, kad tai lietuvių išeivių jaunimo žurnalas... Man tik dabar akyse nušvito, kai

gavau suprasti kas tai yra „Vytis“ ir jo simbolinė reikšmė...

„Tikrai laisvės verta ta tauta, kuri išaugina didelės dvasios vyrus... Garbė jums, lietuviai..!“, taip baigė savo atsiminimą svetimios šalies karys, laimėjęs mūšį už pavergtų tautų laisvę...

M.

Ne tuo keliu nuėjau...

Vakaras. Karo Ligoninės palatoje, venerikų skyriuje, pilnos lovos jaunų, kaip ažuolai, vyrų; išsyk pažvelgus į juos atrodo, jog tai visiškai ne ligoniai, bet sveiki, kupini energijos ir gyvybės jaunuoliai, tačiau ne taip yra. Pažvelk giliau ir pamatysi jų jaunuose veiduose ir akyse gilaus nusiminimo žymes, sunkias mintis, kurios kankina „sveikus“ ligonius. Tai deivės Veneros aukos!..

Pačiam kampe guli vyr. pusk. Juozas Kumutis; jis ištisas valandas nejudą, akis įsmeigia į lubas ir kažką giliai ir sunkiai mąsto..

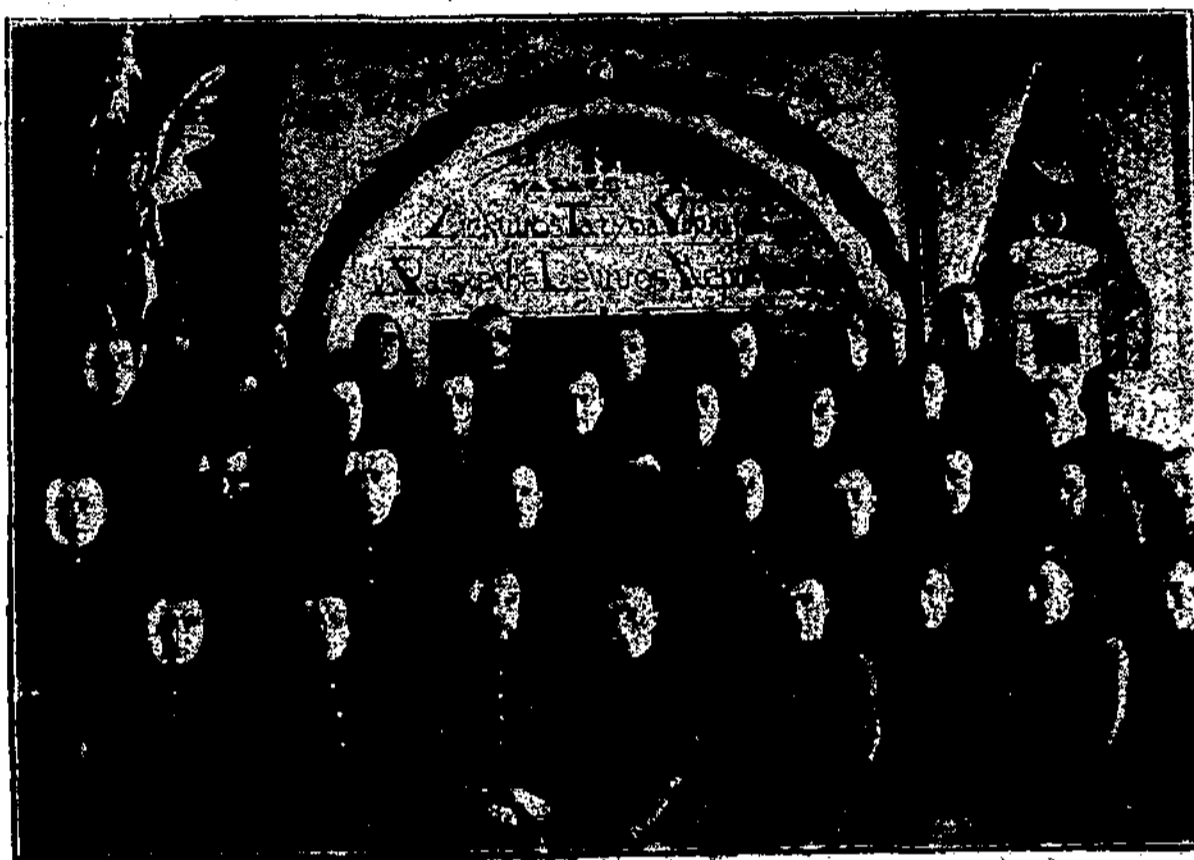
Kumučio akyse kaip kino ekrane prabėga vienas po kito pergyventų metų vaizdai ir įspūdžiai, jis mato visą tą kelią, kuriuo keliavo nuo lopšio iki venerikų palatos. Jo mintys skrenda į laimingas kūdikystės dienas.

Pasitūrinčių ūkininkų bakūžėje žaidžia keli vaikai; iš jų vyresnysis Juozas klausosi verpiančios už ratelio matutės žodžių: „sūnel, kaip užaugsi būk doras, mylėk savo tėvelius, Dievulį, ir būsi laimingas!“

Jis kūdikišku atvirumu prižada tą viską pildyti. Prabėgo keli metai. Juozas jau paaugęs vaikas mokosi pas dėdę. Čia jis pradeda pažinti gyvenimą, plečiasi jo žinių akiratis.

Pramokęs skaityti jis griebiasi knygų, ir dideliu žingeidumu jas skaito. Ypač jam labiausiai už kitas patikdavo skaityti „Lietuvos Istorija“. Mūsų bočių kovos

su priešais, jų karžygiškumas, drąsa ir patvarumas Juozui sukeldavo jausmus, užvirdavo kraujas; užvožęs knygą jisai ilgai svajodavo: „kaip malonu būtų grįžti į tuos senovės laikus ir draug su karžygiais joti į karą prieš lenką arba kryžiuotį“.

Artilerininkų grupė savo kareivinėse (3 art. p.)

Baigėsi didysis karas. Kraustėsi lauk iš Lietuvos vokiečiai. Prisikėlė ir paskelbė laisva nepriklausoma Lietuva. Dabar išsipildė Juozo svajonės. Vos spėjo paskelbti apie savanorių šaukimą, kaip jis vienas pirmųjų, net tėvų neatsiklausęs, išvyksta Kaunan ir pastoja savanoriu į raitelių pulką. Laimingas Juozas, nes išsipildė jo svajonės, jis gali didžiulis, nes yra Lietuvos kareivis ir tėvynės gynėjas. Fronte, mūšiuose jis visur pirmas. Sunkus kareivio gyvenimas Juozui atrodo niekis, greta „tėvynės gynėjo“ vardo.

Bolševikai išvyti, pulkas, po trumpo poilsio, vyksta į kitą frontą prieš lenkus, čion už pasižymėjimą mūšiuose lieka pakeltas į j. pusk. laipsnį ir apdovanotas „Vyties Kryžiumi“. Sustojo galų gale visi mūšiai, pulkas vyksta N miestan. Čion, kaip tik ir prasideda Juozo nelaimingos dienos, nuvedusios jį ne jaunystę į išsvajotą keliu.

Kaip ir fronte, Juozas iš pradžių irgi būdavo visuomet linksmas, smagus, bet paskum jis pradeda nuobodžiauti. Čion atsiranda draugų, kurie, matydami Juozą visuomet be ūpo, ieško jam „vaistų“ grąžinti

nes viduje randasi. Jie, kaip kokie parazitai, naikina Lietuvos nepriklausomybę, atpirktą mūsų brolių krauju ir...

— Ar matai? pertraukė Kulminas.

— Ka? nustebęs tokio staigaus paklausimo, paklausė Bimbiras.

— Štai žiūrėk — žmogus! Juk uždrausta dabar vaikščioti be naktinio leidimo! — kalbėjo Kulminas.

— O gal jis leidimą turi?

— Tai kodėl taip bailiai slapstosi patvoriais, lyg kurmis?

Bimbiras su Kulminu pasitraukė po medžiais, kad įtartinas asmuo jų nepastebėtų ir nepabėgtų, nes buvo tolokai.

Atsargiai, medžių šešėliais, slinko Bimbiras su Kulminu prie patėmyto žmogaus, kuris slankiojo nuo tvoros prie telegrafo stulpo, namo sienos arba medžio. Pastovės, pastovės valandžiukę, pasidairys ir vėl slenka, kaip slibinas, vengdamas pasirodyti aiškesnėse vietose.

Bimbiras su Kulminu jau visai arti buvo, kai pamatė, kad tas atsargus asmuo lipdo prie kiekvieno stulpo, medžio ir sienų, kažkokius popergalius.

— Tš-š-š-š — stabdė Bimbiras Kulminą — Pamatyti, gyvate, ir pabėgs!

— O kam šautuvas? Tuojuo jo mechanizmas paleis bitutę, kuri bematant sustabdys jo bėgimą. Antra vertus — ko jis bėgs, gal komendanto įsakymus lipdo?

— Matyti — kalbėjo Bimbiras — O gal ir tolimo?.. Iš Maskvos ar Petrapilio?..

— Čia daug nėra ko kalbėti — reikia jis pagauti ir pažiūrėti, kas per paukštis, kad toks bailus. Bet jis gali mus pamatyti ir skersgatviais pabėgti. Nė šovimas nieko negelbės. Geriau štai ką padarysime: tu eik per tą kiemą ir ten perlipęs tvorą būk anoje gatvelėje, o aš tada eisiu prie jo ir jei jis mėgins bėgti, tu jam pastosi kelią. Tada jis su visais „įsakymais“ bus mūsų rankose.

Nieko nelaukdamas, Kulminas peršoko vieną, kitą tvorą ir bematant atsidūrė nurodytoje gatvelėje.

linksmumą ir tuos vaistus jie randa degtinėje ir kompanijoje; ūždami prisimena buvusius mūšius ir keikdami nuobodų taikos gyvenimą. Juozas iš pradžios laikėsi nuošaliai, tačiau nuolatiniai draugų pasityčiojimai: „Juozai, kas iš tavęs per kareivis, kad negeris!“ arba: „tas ne kareivis, kuris negeris!“ Tokie tai išsireiškimai, be to, dar įkyrus nuobodumas, pergali užsispyrėlių Juoza ir jis pradeda gyventi „tikru gyvenimu“, pradeda dalyvauti draugų nakties kompanijose; atsiranda dar kita, t. y. nakties ekskursijos pas „įtariamą meilužę“. Juozas niekur neatsilieka, tačiau ramumo ir čia neranda. Degtinei išgaravus, jam dar liūdniau, jaučia sąžinės

graužimą, prisimena motinos žodžiai ir Juozas vėl geria, kad užsimirštų, bet kaip tik priešingai, jis dar labiau nusimena. Iš drąsaus žvalaus vyro lieka bailus lepšys. Pagaliau užsikrečia ir atsiduria Karo Ligoninės venerikų palatoje. „Lai būna prakeikta degtinė!“ išsiveržė žodžiai iš sukepusių Juozo lūpų ir užsidengęs antklode galvą jis nori užsimiršti, nebemąstyti. Tačiau kažkoks vidujinis balsas vis jam kala į galvą: „ne tuo keliu nuėjai, ne tuo vaikeli!..“ Mamyte, seno prie tavęs mano prisirišimo vardu pasižadau — daugiau — niekad... būsiu toks, koks buvau, kada tu verpdama mane mokei doros...
Vyr. pusk. *Kilčiauskas.*

Šis tas apie dujų pavojų.

Pažinti ar oras yra dujomis užnuodintas, mums padeda užuodimas. Yra dujų, kurios nemaloniai dvokia, bet yra ir tokių, kurios veik visiškai neturi kvapo, arba dvokia labai mažai, kaip pav. ipiritas, tada, žinoma, nevisados padės ir užuodimas. Pavojingiausios dujos bus tos, kurios visiškai nekvepia. Kol kas iš nedvokiančiųjų dujų mes žinome šaltgarius (grynanglio deguonį). Kadangi šios dujos yra už orą lengvesnės, todėl jos iki šiol dar ir nebuvo vartojamos, bet nereikia manyti, kad jos ir ateity nebus vartojamos. Greta tikrų įvairių dujų, vartojamos ir apgaulingos, kurios būdamos visiškai nekenksmingos, turi kvapą, primenantį nuodingųjų dujų kvapą ir klaidindamos priešą verčia jį dėti dujakaukes.

Bet būna ir atvirkščiai: apgaulingomis dujomis maskuojamos tikrai nuodingos.

Toji pusė, kuri plačiai naudosis dujomis, turės daug pirmenybių, nes ji privers priešą nuolat būti su dujakaukėmis, kurios baisiai vargina, ypač neįpratusių žmones, dažnai keisti pirmųjų linijų kovotojus ir laikyti didelius rezervus.

— Todėl, mokydami vartoti dujakaukes, mes turime nuola turėti galvoj įvairių dujų savybes, jų kvapą, kad galėtume skirti kur yra rimtas pavojus, o kur tik apgaulė. Be to, reikia įpratinti karius ilgesnį laiką būti su dujakaukėmis.
B.

Lietuvos gyvenimas.

Vyriausybė nutarė panaikinti nuolatinę Lietuvos atstovybę prie Tautų Sąjungos.

Mūsų šaulių manevrai. Kovo m. 20 d. mūsų šauliai ant Jėsės upės kranto (už Freidos) turėjo kariškus manevrus. Jose dalyvavo ir mergaitės, kurios šaudymuose ir kituose karo dalykuose nemažiau už vyrus sugebėjo atlikti savo uždavinius.

Manevrų rezultatai labai geri. Šis rodo, kad mūsų šauliai tinkamai yra pasiruošę padėti kariuomenei tėvynę ginti ir Vilnių vaduoti.

Kiek Lietuva parduoda ir perka. Per š. m. vasario m. Lietuva pardavė užsieniui įvairių prekių už 25.000.000 litų, o pirko už 15.700.000 lt.

Radio. Ministerių Kabinetai pavedus, švietimo ministeris sudarė tarpžinybinę radio tarybą, kurios bus užda-

vins nustatyti tinkamas radio darbuotės planas ir prižiūrėti, kad Kauno radio stotis būtų pilnai ir tiksliai išnaudojama Lietuvos kultūros reikalams.

Dabar įsiregistravusių radio obonentų yra apie 1500 (jų apie 1000 Kaune). Spėjama, kad jų skaičius siekias apie 10.000.

Kadangi didesnė dalis yra neįsiregistravusių, tai bus įvesta griežta kontrolė ir laiku neįsiregistravusieji turės mokėti pabaudą.

Estai Lietuvoj. Kovo m. 20 d. buvo atvykę į Kauną estų prekybos ir pramonės rūmų, pramonininkų ir pirklių delegacija. Delegacijos tikslas susipažinti su Lietuvos ekonomišku gyvenimu ir rinkos stoviu, t. y. kokioje padėtyje yra Lietuvos prekyba, pramonė, prekių pardavinėjimas ir t. t.

Nugirdėdams tvoros treškėjimą, nepažįstamas lipdytojas atsistojo prie medžio ir atsargiai dairėsi į visas puses, matyti, rinkdamas geresnę kryptį pabėgti. Tuo tarpu, laikydamas rankoje šautuvą. Bimbiras drąsiai žingsniavo artyn prie nepažįstamojo. Šis leidosi bėgti, numetęs kažin koki ryšulėlį.

— Stok! — sušuko Bimbiras.

Bet nepažįstamasis nė manyti nemanė sustoti. Jis ir nelabai bijojo, nes buvo pasirinkęs tokią vietą, kur, jo manymu, geriausiai pasislėpti. Iš tikrųjų ir neapsirikta: skersgatvis, kuriuo manyta bėgti, buvo kreivai užsisukęs. Į jį dar siauros gatvelės liejosi. O žmogaus nė jokio — niekas nepastos kelio. Be to, nepažįstamasis ir nebijojo vieno žmogaus, nes turėjo rankoje revolverį ir buvo nusistatęs, slapstydamasis už kampų, priešintis. Bet nelaimė! Kai tik pasuko į gatvelę, kurioje manė kovoti, išdygo prieš akis žmogus, lyg koks milžinas šaukdamas: „stok! rankas aukštyn“!

Tai buvo Kulminas, kuris stovėjo prie tvoros prisišliejęs ir laukė atbėgančio „svečio“.

Kulminas buvo storas, vidutinio ūgio, vyrukas. Bet buvo labai stiprus.

Pastojęs į kariuomenę, Kulminas savo muskulus dar labiau sutvirtino gimnastikuodamas.

Kulminas pamatęs laibą ir ilgą atbėgantį žmogų sumanė iškirsti „šposą“.

Surikęs: „Stok! rankas aukštyn“! tvėrė bėgančiam už rankos ir taip suspaudė, kad beveik du kartu už Kulminą aukštesnis žmogus pervirto ištaręs: „givalt“! ir paleido iš rankų revolverį.

Iš „givalt“ Kulminas suprato, kad čia žydo esamą.

Tuo laiku ir Bimbiras pribėgo, truputį pailsęs: buvo storai apsilvilęs.

(B. d.)

Vyr. psk. *J. Malinauskas.*

Paskola. Kauno miesto valdyba yra išdirbusi projektą vidaus paskolai užtraukti. Šis projektas numato išleisti tam tikrus lapus po 100, 500 ir 1000 litų vertės, kuriuos pirkusieji asmenys gaus po 40% per metus. Šiuos lapus miesto valdyba atgal išpirkinės per 13 metų, pradėdant nuo 1931 m. sausio m.

Varno paveikslų paroda. Kovo m. 20 d. Kaune (Laisvės Al. 61 nr.) Dailės draugijos salione atidaryta dailininko Adomo Varno apžvalginė paveikslų paroda. Išstatyta 158 paveiksai, saržai, eskizai, piešiniai ir kt.; taip pat keletas storų Lietuvos kryžių albumų.

Vėl garlaiviai plaukia Anglijon. Kai kurį laiką sustojęs laivų susisiekimas tarp Klaipėdos ir Anglijos, vėl atnaujinamas. Nuo š. m. kovo m. 23 d. laivai pradėjo plaukioti iš Londono.

Lietuvoj juodiems „žygdarbiams“ nesiseka. Pastaromis dienomis Kaune, Jonavos g-vėj, suimtas žymus komunistų veikėjas, kažkoks save pasivadinęs Globu, žydukas. Jis slapta gyveno Lietuvoj. Taip pat Kaune, parodos aikštėje, vienuose namuose, buvo susektas slaptas bolševikų susirinkimas. Visi susirinkimo dalyviai suimti.

Vilkaviškio apskr. buvo suimta viena lenkų šnipė, Suvalkų lenkų komendanto siūsta į Vilkaviškį.

Kaune, Nemuno g-vėj 1 nr., politinė policija suėmė tris žydus, kurie slapta dirbo netikrus vidaus pasus, metrikus ir įvairius kitus raštus. Pas juos rasta daug įvairių raštams dirbti įrankių ir pinigų.

Gandai. Matyt Lietuvoj kažkas skleidžia gandus, kad Amerika Lietuvoj samdosi savo kariuomenei kareivių. Amerikos Jungtinių Valstybių konsulas Kaune tuo reikalu gauna daug laišku, kuriuose klausiama apie stojimą Amerikos kariuomenėn.

Minėtas konsulas praneša, kad Amerika nei Lietuvoj, nei kitose Europos valstybėse kareivių neieskanti.

Okupuotoji Lietuva. *Šalina lietuvius kunigus.* Atvykus į Suvalkus naujam storastai, pradėtas iš visų lietuvių parapijų šalinti lietuvius kunigus. Jiems pasiūloma keltis į Lenkiją arba Nepriklausomą Lietuvą. Mat, nepakenčia, kad gyvendami tarp savųjų neleidžia jiems sulenkėti.

Teisia lietuvius redaktorius. Vilniaus taikos teismas nutėisė „Vilniaus Aido“ redaktore p-lę Zukauskaitę pinigine bausme, o neišsigalint užsimokėti — vieną mėnesį kalėti. Kaltinama ši už „skelbimą lenkams nepatinkamų raštų“.

Šalina ir gudus mokytojus. Lenkų valdžia įsakė pašalinti iš Vilniaus gudų gimnazijos 5 jiems netinkamus mokytojus ir iš Radaškovičių — 3. Be to, Radaškovičių gimnazijai nebežada kitiems metams duoti leidimo veikti.

Aušros Vartai. Lenkų laikraštis „Kurjer Poranny“ praneša, kad š. m. liepos m. Vilniuj įvyksias iškilmingas Aušros Vartų Motinos Dievo vainikavimas.

Lenkai ruošiasi šią šventę paversti lenkiška propaganda.

Kariuomenės gyvenimas.

Sveikino kariuomenę Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo Amerikoje I apskrities valdyba. Telsių apskr. savanorių susirinkimas, įvykęs kovo m. 20 d. ir Ūkininkų Sąjungos nepaprasto suvažiavimo prezidiumas.

Spektakliai kariams Valstybės Teatre. Pradėjus siausti gripo epidemijai, kai kurį laiką Valstybės Teatre nebuvo spektaklių kariams. Dabar Karo Mokslo Valdybos rūpesniu vėl atnaujinti. Kovo m. 30 d. 14 val. eina „Dailusis Irakas“ ir balandžio m. 4 d. 14 val. „Pilėnų kuni-gaikštis“.

Abu spektakliai skiriami visoms Kauno igulos dalims. Už kiekvieną spektaklį Karo Mokslo Valdyba moka teatrui po 600 lt.

Latvijos pasiuntinybė Lietuvoj, dėkodama Lietuvos vyriausybei, Seimui ir visuomenei už pareikštą Latvijai užuojautą del mirties jos prezidento Čakstės, reiškia giliausią ir širdingiausią padėką ir mūsų kariuomenei, kuri taip pat atjautė tą gilų Latvijos liūdesį.

Puoškime savo kareivines. 3 artilerijos pulkas savo kareivinių sienas yra papuošęs gražiais piešiniais ir įvairiais obalsiais. Porą tokių papuošimų dedame šiame numery.

Sektinas pavyzdys ir kitoms mūsų kariuomenės dalims.

Freidos igula. *Aviacijos švietimo komisija* paskaitoms pajvairinti ir labiau suįdominti klausytojus įsigijo globoskopą, kurio pagalba rodomi paveiksai. Paskaitos būna kiekvieną šventadienį. Kareiviai paskaitomis labai susidomėję ir tiesiog veržias į jas, ypač į gydytojo leit. Vileišio paskaitas.

M-nas.

Šančių igula. *2-as D. L. K. Algirdo pulkas.* Šiemet mūsų pulkas sparčiai žengia pirmyn.

Turime salę, kur galime linksmai laiką praleisti. Liktiniai puskarininkiai turi savo klubą, kuriame susirinkę gali ir laikraščių pasiskaityti ir pasikalbėti. I bataliono vado majoro Butkevičiaus rūpesniu visiems puskarininkiams yra įvestos būtinos sportinės mankštos. Tos mankštos daug įvairumo ir malonumo įneša į pulko karių gyvenimą.

Baltramiejūnas.

Technikos pulkas. Pulko švietimo komisija leidžia iliustruotą laikraštėlį „Perkūnas“ su juokų priedu „Bezmėnas“. Pirmas nr. išėjo vasario 16-tą dieną, 2-ras nr. išėjo kovo mėn. 15 dieną. Kaip viename, taip ir kitame nr. yra daug eilėraščių, karikatūrų ir t. t. „Perkūno“ skaitytojai pulko švietimo komisijai gali būti labai dėkingi.

Pulke yra knygynėlis ir skaitykla; čia kelius kartus savaitėje susirenka kareiviai paskaityti knygelių, laikraščių, palošti šachmatais. Praeitais metais knygas duodavo į rankas, šiais metais kol kas neduodama. Kareiviai labiau pageidautų knygas gauti į rankas, nes bendroje skaitykloje vienas kitam trukdo skaityti.

Sportas šiais metais žada pakilti ir užimti aukštesnę vietą.

Pilies Savūnas.

Panevėžio igula. *4 pėst. L. K. Mindaugo p.* Šiems metams pulko švietimo vadovu paskirtas pulko kapelionas kun. Balandis, jo padėjėju kapitonas Gaušas. Kareivių bibliotekos bibliotekorium paskirtas leitenantas Jasiūnas. Naujieji švietimo vadovai nusistatę dirbti ir dėti pastangų, kad nė vienas kareivis neišeitų iš pulko nepramokęs skaityti ir rašyti.

S. Dykūnas.

Vilkaviškio igula. *4-to artilerijos pulko naujokų priesaiką.* Kovo m. 19 d. 10 val. visi pulko naujokai surinkami prie pulko štabo ir, orkestro bei pabūklų lydimi, vedami bažnycion ir saikdinami.

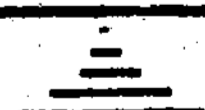
Pri saikos iškilmes žiūri daugybė žmonių, jų tarpe daug naujokų giminių.

Po priesaikos pulko vadas sveikina naujus eilinius, apibūdina kario pareigas — ir jauni eiliniai iškilmes maršu vedami į kareivines. Po pietų jie buvo nuvesti į kinematografa (dovanai).

J.

Užsieniai.

Lietuvio dailininko Šimonio paroda Paryžiuje turėjo didelį pasisekimą. Ją lankė daug žmonių. Iš išstatytų paveikslų septynis nupirko, vieną Liuksemburgo muziejus. Šimonis žada tokią pat parodą rengti ir Berlyne.

Tokios parodos svetur garsina ne tik dailininko vardą, bet bendrai visos Lietuvos.

Nori Pabaltijo unijos. Latvijoje viena sąjunga paleido spaudoj atsisaikimą, kuriuo įrodinėja, kad esą reikalinga sudaryti Estijos, Latvijos ir Lietuvos jungtines valstybes.

Visur lenkams „bėdos“. Lenkų laikraštis „Dziennik Wilenski“, pabūgęs Latvijos Sovietų sutarties pasirašymo, dejuoja, kad Latvijai esą patekę 6 valsčiai kairiam Dauguvos krante, kurie lenkams būtų labai gardus kąsnis. Minėtas laikraštis dreba, kad kartais gali bolševikų kariuomenė geruoju pereiti per Latviją, ir tuose valsčiuose susisiekti su lietuvių kariuomene, o vėliau ir su vokiečių, ir visos drauge pulti Vilnių.

Visur vagiui kepurė dega.

Komitėtas susisiekimui tirti. Suomijoje ir Estijoje yra valdžios įsteigti Komitėtai susisiekimui, per Pabaltijo valstybes tirti. Šių komitetų tikslas ne tik tirti geležinkelių ir vandens susisiekimą Pabaltijo valstybėse, bet ir jį gerinti ir lengvinti.

Anglų darbininkai kratosi bolševikų. Anglų darbininkų sąjungų kongreso vyriausioji taryba nutarė, kad ateity komunistai negalės įeiti į darbininkų profesinių sąjungų prezidiumą, nes jie ten eina ne darbo dirbti, bet jį trukdyti, agitacijomis netvarką keldami.

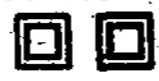
Sovietuose areštuoja kunigus. Pastaromis dienomis įvairiuose Sovietų Rusijos miestuose suimta daug katalikų kunigų. Suimti beveik visi Leningrado klebonai, kai kurie pranciškonų ordeno kunigai ir daug kunigų seminarijos mokinių.

Iškirta lenkams „šposų“. Kai kurie Prancūzų parlamento nariai pasikvietė Prancūzijon lenkų parlamento atstovų. Tiems atvykus, Paryžiui prancūzai suruošė protesto susirinkimus prieš kitų, pavergtų tautų, persekiojimus Lenkijoje. Tuose susirinkimuose kalbėjo prieš lenkus net ir tie, kurie lenkus pasikvietė.

Tuo lenkai labai užsigavo.

Karo kronika.

Estijos krašto apsaugos ministerija šiais metais komandiruos 3 karininkus į užsienį (Prancūzijon) aukštajam karo mokslui eiti ir dar keletą karininkų numato komandiruoti į trumpalaikius kursus Prancūzijoj.

Sudegė lenkų lėktuvas. Bidgoičio aviacijos mokyklos instruktoriui serž. Jalbonskiui skraidant 1000 mtr. aukštyje eksplozavo (sprogo) motoras ir lėktuvas, apimtas liepsnos, išsiskirstė ore, nesuspėjęs nusileisti. Lakūnas žuvo.

Vokiečiai surinko ir išleido visus didįjį karą liečiančius aktus.

Austrijos sostinėj, Vienoj, susektas slaptas karo medžiagos sandėlis, kuriame rasta apie 18.000 gatavų šautuvų, 6000 šautuvams tūtų ir kt. dalykų.

Maroke rifikabilai vėl sukilo prieš ispanus ir prasidėjo tarp jų kautynės. Gyventojai bėga iš ispanų valdomų sričių į prancūzų.

Ką prancūzai dirba karo srity. Prancūzų atstovų rūmai priėmė visuotino tautos mobilizavimo karo metu įstatymo projekto dalį, kurioj tam tikru straipsniu leidžiama vyriausybės nariams ir tuo metu pasilikti savo užimančiose pareigose, bet jeigu patys norėtų, tai galėtų drauge tarnauti ir kariuomenėje dalyse. Taip pat svarstomas įstatymo projektas, kad karo reikalams galėtų panaudoti ne tik visus vyrus, bet ir moteris.

Prancūzų karo ministeris, pranešdamas apie Prancūzijos ginklavimosi planą, tarp kitko pabrėžia, kad š. m. liepos m. prasidėsia Prancūzijos rytų sienos stiprinimo darbai. Bus padaryti apkasai su smarkiai sustiprintomis vietomis tarp Duenkircheno ir Belforto. Tas darbas kainuos apie 7.000.000 frankų (apie 2.765.000 litų).

Sporto kronika.

Lietuva.

Sezono pradžia. Kaune jau prasidėjo futbolo sezonas; neseniai įvyko pirmos futbolo rungtynės tarp Karo Mokyklos ir L.F.L.S.

Užtarnautai laimėjo Karo Mokykla rezultatu 5:3 (4:2).

Bendras treneris. Kauno sporto organizacijos bendromis jėgomis pasamdė futbolo trenerį, kuris balandžio mėn. 1 d. pradeda savo darbą.

Kaip matyti mūsų futbolininkai nutarė rimtai ruoštis prie IX Amsterdamo olimpiados.

Treneriu yra pasamdytas austras Malošek iš Vienos.

Pavasario pirmenybės. Kauno pavasarie futbolo pirmenybės prasideda š. m. balandžio mėn 10 dieną.

Užsieniai.

Čekai nugalėjo austrus. Tarptautinėse futbolo rungtynėse Čekoslovakija — Austrija, laimėjo čekai 2:1 ir tarp miestinėse rungtynėse Praga—Viena, laimėjo čekai 2:1.

Portugalai nugalėjo prancūzus. Tarpvalstybinėse futbolo rungtynėse Portugalija nugalėjo Prancūziją 4:0.

Skaitytojų balsai.

Buvusiam „Kario“ redaktoriui. Mes, „Kario“ bendradarbiai, dėkingi esame Tamstai, kad ne vieną pabudinai iš lietargo miego ir pažadinai prie darbo. Tikimės, kad ir dabartinis redaktorius supras mūsų mintis, nemes gurban mūsų žinučių, nors jos būtų visai silpnai išsilavinusio žmogaus parašytos.

Tuo mus pastūmės dar labiau prie darbo ir pritrauks naujų jėgų bendradarbiauti mūsų „Kariui“.

Vyr. pusl. St. Čepulis.

Del liktinių puskarininkų raštininkų. Jau ne kartą buvo „Kary“ rašyta, kad reikėtų pagerinti liktinių puskarininkų, ypač raštininkų, būklę.

Būtinose tarnybos raštininkai gauna pagerintą raštininko davinį, o liktiniai raštininkai, kurie dirba tą patį raštinės darbą, pagerinto davinio negauna.

Tiesa, liktiniai raštininkai gauna didesnę atlyginimą, bet toji aplinkybė, mano išmanymu, neturėtų būti priežastim mažinti davinį.

Manau, kad tas klausimas bus iš naujo peržiūrėtas ir kitaip sutvarkytas.

J-mas.

Redakcijos atsakymai.

Av. Vyr. psk. Donž. Žinotė pavėluota—nedėsime.
Ign. Š. „Pasisekusią žvalgybą“ dėsimė.
Pr. Morkūnui „Švita“ atidėjome vėlesniam laikui.
Pr. Vieškūnui „Keršto dvasią“ dėsimė.
Ltn. U-nus. „Kario pareigą“ gavome. Ačiū
Aš. virš. Masevičiui. Tamstos apsakėlę gavome. Dėsimė.

V. Sugzdiniui, J. Baronui ir Miškų dievaičiui. Tamstų eilėraščius gavome. Ačiū.

M. Adui ir Al-niui. „Arkliaganius“ ir „Savanorio atsiminimus“ gavome. Ačiū. Rašykite daugiau.

Gilboniui. Eilėraščiai silpnoki. Nedėsime.

J. Baronui. „Mes ir mūsų bočiai“ silpnokas. Gal sujungsimė su Tamstos kitu rašiniu.

J. L. iš Pašėsupio. „Kariuomenė ir darbas“ „Kariui“ netinka: per daug pesimizmo. Laukiame daugiau. Dinamito išradėjo biografiją atsiųskite.

A n y d t i i. Eilėraščius gavome. Laukiame ir daugiau.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba || Redaktorius kapitonas T. ŠAKMANAS.

Valstybės Spaustuvė Kaune, kampas Duonelaičio ir Gedimino g.